

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 36

Tilleggsspørsmålnr.

Emne: Helsing, Takks. Hjort.

Oppskr. av: John Svitan

(adresse): Timregrend 4

Fylke: Telemark

Herad: Bødal

Bygdelag:

Gard: Svitan

G.nr. 51 Br.nr. I

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

J Samektor med fr. Bøigebond 62 år g. b. h. o. Trænoppred.

SVAR

1. Jeg trivs det og vel 60 år sidan varaa. Ein
fannauktar og ikkje før hadde sett komme
inn heime, tilsl. ein dag, føs rūnud i
huset og haustelsa og så tokk føs lidda.
Dei selde ein kubbestol mit kva galdet
før han og han til røgke, kaste fyrtik.
Skubbat og spukke sløse kløyvis rūnud
i ein ring kva galdet. Nodig har eg
sidan kunnra glagnse denne manen.

I Det er nok aallment kva svata ja viss
mei kva spørsmåal, men til sive
lidet riser dei kva hovudet ke mi ikke
balkka lekk til ja.

2. Helsing paa alle dei mørke var veit
aallment før ein 50 år sidan vissuaa.
Det er heile gramat illes Kjent folk
ein husas kva etter degur. vissuaa.

3. Heile Kasand helse fyrt, men det var
Kvinnfolk dei mørke.

4. Ein dag illes ein auargen. Den slog gjestue
kva ein prat inn dei hadde bid. Trivs vissuaa
men me, long utk regn. Og dei tibar ay
solat degur. Ute i det fine vise, vissuaa.
Deler dei for til kval' sin brukt etter hessaiga

6. siste guden, vist i jula til gaae os.
 5. Møtte ein presbær tok ein altheid
 hatter av maoe ein helga. Grammar
 meskjelte, foauande tok inn til ikkje
 saa høgkitesamt maoe inn mølle.

Dek kom sjølsaft au paa Kven den
 foauande sat. Bygde folk tok alle
 av seg hatternaar dei måtte se
 raak a Grønlandse. Slik bivindar det
 ikkje har, men L. d. sene Kristian
 i en leid medfør tok dei hatternaar for.
 6. Den tok av seg halv deer lida med
 den eine haada.

7. Mai helsinga var hittil høg og
 kveldags. -

8. Maat den kom i Selskap, fulle Selskap
 Gesake god, grad for d, da for dei time,
 i huset av han dhelting paa Kvarnico
 le ein smaa og stort.

Godt kjemde tol. dei kroan dre i
 han da og va: Tot Jæl, etter Tot L
 mykk aat. - Liksaa inn iu var loka
 gift saa tok dei vedha. i han da og
 ungste hukke hittil. Vaas dei missheth
 ved kyrka var dek av han dhelting, han
 skre liot mindre han dhelting naa, ein for
 30-40 sal sidan. Tol her var ein gammal
 fin Stark man val mit brøtta
 for 50-60 år sidan emma a. -

Mange gresset det vort for mykje med
 han dhelting blant dei som fram
 rakk at kroan dre av det er rett nok.
 Den som skjeldan breppa han d.
 Helga fann yst paa kvaran dre.
 Liksaa fandt folk,

- 9 Ja det var bruka. Da ~~ein~~ ei sauhet
slog ein gjøxe ein annan føra atla
og sei "Dek er Pant det, far!". Kalle:
Kalle skal det gjøte atf!
- 10 "Skalje i sinne lid. Far inn lag 50 år
rikare var det bruka. Paa aaksem
sa dei: "Haa risse det maa maa nevora
slike like grand". — Kvinnene fortalte
Kalle huf seg da i lo ii stift lid.
- 11 Den skilte seg ved leida av dager, og
kessa med haffen paa Brusjøen. Paa
lik frøge med haffen av høvetet.
- 12 Før nærrøskild kleser dei av og
tie føra dje t. d. hærda' af hestat.
- 13 Kun margin Sa ein grønna
mitt føra dager: Grøn dag. Det var kvelles
Grøn kvell. God makk, når dei skulle
gaa tie Døys.
14. Ja, men ikke var Grøn mosen & først
bruka frø margin til kvells.
Mange var ikke føra det seg over:
Men maa regjer med Grøn dag eller
Grøn kvell.
- 15 Aller dei regjer: Dab er ikke margin
maa. Ne regjer Grøn dag føra denne
lid av dagret. Eees, vi skal holde seg til dag.
- 16 Mange var avheng fra alltid Grøn mosen.
- 17 Søkk like bruka he.
- 18 Når ein gjorde ein annan ei hest
var det jamnvor seg t. Gid sverger seg
— for det. Eller Gid lønner deg for hjelpe.
- 19 Gjelke var tekn mot føra fjord med
velkommen, takk, for godt omb.
- God dag inntog vakk like bruka he.
- Gjelkbeda den som ligde inn bens'a;

- III
- 16 Tu) dager hel iue.
 17 Go. Fei eg sala med han spillek
 val det allmenne, ellers dei banka
 paa og bað mannen sjeld ut. —
 Han bað da den forand iu. —
- 18 Ja i dit seinare os denne leggskriften
 komme int paa bygda og foren 15-
 20 aar sedan ellers paa!
- 19 Kom inn ells berre kom vakkert
 Han ellers ho kom da inn og helsa.
- 20 Dei band han plass og han sette deg
 ubles litt forbering for han fram til
 etted, - inn han da hadde vokt. —
- 21 Han tok gjeud av deg hatter, mao
 han val komme inn a far dova. —
- 22 Oppaa die fas er ikke deg. —
- 23 Saar regel ikkje. —
- 24 Han tok gjeud av deg hatter, mao
 han val komme inn a far dova. —
- 25 Oppaa die fas er ikke deg. —
- 26 Saar regel ikkje. —
- 27 Han helsa din dag, sa kven han
 var, og kvaal sinn han fos i. —
- 28 Saar regel ikkje. Tøska os Galan
 vort nok jaunt gjort.
- 29 Kvar paa mykje om paa kven
 det vor. Langframaude, du lyft setja deg
 saa skal vere suar faa noko mat.
 Du har fora langt og vort nok fullan.
- 30 Det sa: Ha det bra! ellers farvel
 da, med same vort.
- 31 Ja uaa maa du ha det bra da, og
 saa uaa du skrida saa me fer
 liagra kordet det gaas dag. — korkis
 du hivast det turke. — N.S.a. —
 Treffosk me ikkje meir, uaa
 de ha fakk far godt grannela og
 ma boaka so. Eller me uaa
 friide lidt saa me han Røkost opp?

- I
- 32 Nu def oast ikki brilla ^{ha}t.
 33 Def kunde ceta Basnay frøldde,
 vore ikki dei vakse. —
 34 Nu me kunnst ikki til aoko anna,
 35 Nu, ikke ~~ha~~ het. —
 36 Ni gaa de sat Lakka i hanka fot.
 37 Nu huil ikkje ~~ha~~ het. —
 38 Nei ikki kys, men dei da:
 gi ein klunm da og dei la Kia-
 ka si intil sin aman.
 Eller dei sa vø god mot han (ho) da!
 39 Hun og aman gong vart det
 gi of "nasaabyk" millane basse og
 førel dra.
 40 Førel dra by kje u ose med brenning
 41 Ja littam ein lits og dei sa vø
 det eg nooa dei og vi sa den med
 samme fingsten. —
 42 Vør paa fyr.
 43 Millom vakse og bon.
 44 Trøldingas Giskebos Barneførlar.
 Da sa dei "hl lykke" (med hū-
 lodinga, giftsmålet, Basuet.)
 45 God fol, godt nijttat. Tie lykke
 med hagec, saur men høvæ fol.
 46 Det giv meg-oso-vant at du
 væs den de føleer Gud. Id morgang
 so æysta dei klostaedde og vone bess
 lykke-dagob-sau udk Kjær.
 47 Dii takka i handa elles de dette
 med kred.
 48 Naa takkas ein jamt; adisarce, og
 med korb i haale. Tid vart
 det paa Kjærke takkes-veg grava-
 og i heimene, dvs di ekte paa samlast.

V

Ein adskieds bokk reffa sic den
døde ved kista.

49 Ved gaa fraa han - humar - utan
gjeva godt, men ikkje koma paa
taa med han eller ikkje koma i
hūset der.

50. Du segjer ein sic alle sine glas,
nar, kabaat, skjøtfolk og andre
vil kynne og tilknytte. Drakur
t.d. vofvuk tilkala med de.

51 Ja naas til dalas tinn tur
før dei paa segjor me han, ho
- humar.

Frem Hestdalane kanna til fest
t.d. og din eller minnare ikkje
handha elles paa segjor rett k. h.
ein 3 døg. Dva har eg gjort han
med han visstig vil hellu paa
meg n. Ærke vesta kvar dhelda paa
tek. Din uppa com ein fædre
mings rekk til. Heldal paa
Kvæddau. Dei vofvuk teken paa
venn & kona.

Eg fann nylig et amerikabord foar heis
Grindavik Prince fra 1850. Det bed han
helda paa mange man og jester og
kona og alle toora din, og segja
at han har det bra, og han takka.
Gitt far at takk ha gaa han
paa sitt desaste. - Helsing var
ein sic innanvan var like paa
Kjensdalskap og venn & kona.